

Waar zitten de meest inspirerende 'groene vrijwilligers' van Limburg?

Twaalf personen en verenigingen die zich in Limburg vrijwillig inzetten voor natuur en landschap zijn door de jury van het Prins Bernhard Cultuurfonds (afdeling Limburg) genomineerd voor de jaarlijkse **Inspiratieprijs**. Een waarderingsprijs waaraan geldbedragen zijn gekoppeld van 5000, 3000 en 2000 euro. Wie uiteindelijk met die prijzen aan de haal gaat, wordt bepaald door het publiek. In drie afleveringen, waarvan dit de tweede is, worden alle genomineerden (vier per keer) in deze krant voorgesteld, waarna iedereen via de website zijn stem (gemotiveerd) uit kan brengen. Nadere informatie daarover volgt na de derde en laatste aflevering.

Duizenden vrijwilligers houden zich in Limburg bezig met natuur en landschap.

Alleen of in groepsverband. Ze doen onderzoek, onderhouden, beschermen en laten anderen delen in hun kennis. Wie doet dat zó goed dat zijn club de Inspiratieprijs 2017 van het Prins Bernhard Cultuurfonds verdient?

Tineke de Jong: „Wij zijn van de educatie.” FOTO JOHANNES TIMMERMANS

De IVN-afdeling Maastricht

Tineke de Jong: „Het IVN Maastricht heeft ongeveer 220 leden. Onze belangrijkste missie: de mensen meenemen naar buiten, ze confronteren met hun leefomgeving, laten zien wat daar allemaal gaande is. Zelf geniet je daarvan, en je wilt anderen daar graag van mee laten genieten. Er is in de natuur zóveel te zien, zóveel te beleven. Dat wil je aan anderen overbrengen. We zijn bij het IVN echt van de educatie. Ik zeg wel eens: wij zijn de grootste groene opleider.

We werken nauw samen met terreinbeheerders en met het Centrum voor Natuur- en Milieu-educatie (CNME). Eigenlijk met iedereen die onze gezamenlijke passie mee uit wil dragen. Wat ik denk van de Tineke de Jong-penning die om de twee jaar wordt uitgereikt aan iemand die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de natuur? Ik zit daar wel een beetje mee. Het was niet mijn idee. We doen het tenslotte allemaal samen...”

Zie ook: www.ivn.nl/afdeling/maastricht

Harry Vossen: „De IVN-vuttersgroep doet de nazorg.” FOTO JOHN PETERS

Vlinderwerkgroep Nederweert

Harry Vossen: „In 2003 zijn we gestart met vlinderonderzoek in het Weerterbos. Er waren bij het IVN wel mensen die zich bezighielden met weidevogels, roofvogels, noem maar op, maar niemand die zich specifiek om vlinders bekommerde. En in het Natuurhistorisch Maandblad stond een artikel over hoe slecht het ging met de vlinders in het Weerterbos. We hebben toen de vlinderwerkgroep opgericht, en drie 'doelsoorten' gekozen: het bont dikkopje, het spiegel dikkopje en de

kleine ijsvogelvlinder. We hebben gekeken waar de voedselplanten voorkomen, corridors vrijgemaakt en bosranden open gekapt om die voedselgebieden met elkaar te verbinden. Samen met iedereen die de handen uit de mouwen wilde steken. Er hebben in de loop der jaren honderden mensen meegedaan. Het grote werk is nu af. En met succes. Het gaat beter met de vlinders. Met de vrijwilligers van de IVN-vuttersgroep doen we de nazorg.”

Zie: www.limburgs-landschap.nl/gebieden

De kracht van vrijwilligers

DOOR GUUS URLINGS

Wat doen ze nou eigenlijk, al die vrijwilligers die in Limburg bezig zijn met natuur en landschap? Die vraag is niet zo een, twee, drie te beantwoorden. Het palet van vrijwilligerstaken is net zo bont en veelzijdig als het gezelschap van vrijwilligers zelf. 'Groene' vrijwilligers zijn afkomstig uit alle geledingen van de samenleving, en ze zijn van alle leeftijden. De verbindende factor is liefde en respect voor de natuur en voor het landschap waarin die natuur zich manifesteert. Vrijwilligerswerk in het groen is heel veelzijdig, en dus kan iedereen er wel iets van zijn gading in vinden. Het varieert van relatief simpele - maar daarom niet minder belangrijke - klussen als opruimacties en het verwijderen van opringerige plantengroei (het betere handwerk, dus) tot het monitoren van specifieke natuurgebieden of bepaalde soorten dieren. Zeker niet het minst belangrijke: het verzorgen van excursies en cursussen om alle opgedane kennis verder te verspreiden en een nieuwe generatie van natuurliefhebbers en natuurvrijwilligers te 'kweken'.

Genieten

Het is misschien een beetje moeilijk voor te stellen, maar naast al dat werk nemen de vrijwilligers bij de diverse natuurverenigingen en -organisaties ook ruim de tijd om 'gewoon' van de natuur te genieten. De gedachte dat ze er zelf aan hebben

meegewerkt om die natuur te maken tot wat ze is, maakt het genieten alleen maar intensiever. Wat is er mooier dan de eerste larven van salamanders en kikkers rond te zien zwemmen in een poel die je zelf maanden eerder gegraven hebt? Of de jongen uit te zien vliegen van een bosuil die zich heeft geseteld in een uilenkast die je zelf in elkaar hebt geknutseld? Of te constateren dat het spiegel dikkopje zich prima ontwikkelt in het Weerterbos dankzij de groene corridors die je daar, samen met anderen, 'in het zweet des aanschijns' vrij hebt gekapt? Of - om het op zijn simpelst te houden - te wandelen door een holle weg in het Zuid-Limburgse Heuveland en tevreden op te merken dat die twee zakken zwerfafval die je er een week eerder weg hebt gehaald toch echt wel een wereld van verschil maken?

Kennisreservoir

Waar het om gaat: vrijwilligerswerk in de natuur vergt geen enorme hoeveelheid voorkennis. Er zijn zat klussen waarbij het vooral om spierkracht gaat, en al doende verwerf je vanzelf steeds meer inzicht. Als je maar nieuwsgierig bent, je verwondert over alles wat je buiten tegenkomt. Dat drijft je naar méér willen weten, en bij dat méér - er is bij de natuurverenigingen een groot kennisreservoir dat simpel af te tappen is - kan iedereen zijn eigen plafond bepalen.

Het begin: ga gewoon eens mee met een van de wandelingen die bijna alle natuurverenigingen regelmatig organiseren.

Wie weet wat ervan komt...

Eric van Muijen: „Blij met beheer Limburgs Landschap.” FOTO ERMINDO ARMINO

Parkcommissie Kasteelpark Elsloo

Eric van Muijen: „De Parkcommissie is ontstaan uit de stichting Behoud Landschap Medammerweide, die zich jarenlang heeft verzet tegen de bebouwing van dat zwembadterrein. Met succes. Er ligt nu een gevarieerd groengebied. Dat is blijkaar zó goed overgekomen, dat we daarna zijn gevraagd voor het beheer van het aangrenzende Kasteelpark. De gemeente Stein had daar zelf eigenlijk geen mensen voor, maar wilde wel subsidie verlenen voor het uitvoeren van ons beheerprogramma. Vrij recent heeft de gemeente

het complex overgedragen aan de stichting Limburgs Landschap. Die doet nu het beheer. We zijn daar heel blij mee, omdat die opzet meer mogelijkheden biedt. Meer contacten, meer mogelijkheden om werkzaamheden grootschalig aan te besteden, van die dingen. Als Parkcommissie - vijf, zes personen - houden we ons nu vooral bezig met kleinere klussen, en omdat we bijna voortdurend in het park zijn kunnen we de boel in de gaten houden, snel ontwikkelingen signaleren.”

Zie: www.limburgs-landschap.nl/gebieden

Wim van Opbergen: „Procederen was nooit ons doel.” FOTO LAURENS EGGEN

Werkgroep Behoud de Peel

Wim van Opbergen: „Vanaf medio jaren 70 waren we in Deurne actief tegen de plannen van de gemeente om in de Deurnese Peel meer turf te winnen. De Mariapeel en de Grote Peel waren al beschermd, maar de Deurnese Peel was nog vogelvrij. De acties hadden succes. In 1980 kreeg de Deurnese Peel definitief een beschermde status. Later werd ook het Grauwveen veiliggesteld. Maar beschermen is méér dan een bordje plaatsen. Dus zijn we als Werkgroep Behoud de Peel ook beheerswerk gaan doen. Sloten dempen,

woekerende plantengroei verwijderen. Dat doen we nog steeds. Ook zijn we actie gaan voeren om aantasting van de Peel van buitenaf - ammoniak uit de intensieve veehouderij, uitdroging - tegen te gaan. We hebben heel wat procedures aangespannen, maar dat was nooit ons doel. We hebben meegepraat over beleid, overlegd, verbeterplannen gemaakt. Zo is de Peel uitgebreid met nieuwe natuur. Alleen protesten helpt niet. We willen vooral bijdragen aan verbetering.”

Zie ook: www.wbdp.nl